

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЖАС ҒАЛЫМДАР КЕҢЕСІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2016» атты
XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2016»

PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2016»

2016 жыл 14 сәуір
Астана

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2016»
атты XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2016»**

**PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2016»**

2016 жыл 14 сәуір

Астана

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

Ғ 96

Ғ96 «Ғылым және білім – 2016» атты студенттер мен жас ғалымдардың XI Халық. ғыл. конф. = XI Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2016» = The XI International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2016» . – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2016. – б. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-764-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

ISBN 978-9965-31-764-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2016

Қорытынды

Қазіргі кезде компьютерлік техниканың жоғары деңгейде дамуына байланысты кез-келген мұғалім өз сабақтарын техникаларды қолдана отырып білуді қажет. Ал сабақта көрсетілетін және қолданылатын көрнекілік сабақ барысында үлкен рөл атқарады. Сапалы көрнекілік құралдарын жасау үшін мұғалім компьютерлік бағдарламаларды, графикалық редакторларды қолдануды білуді қажет. ХХІ ғасырда география сабақтарын тек компьютерлік техникаларды қолдана отырып өту қажет.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Дмитрук Н. Г., Низовцев В. А., Васильев С. В. Методика обучения географии. 2012 год
2. Душина И. В., Понурова Г. А. Методика обучения географии.
3. Душина И. В., Таможняя К. А. Практикум по методике обучения географии. 2013 год.
4. Жучкевич В. А. О методах преподавания географии в школе. 1967 год
5. www.google.com
6. www.kk.wikipedia.org

УДК 547

МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ АТМОСФЕРАСЫНЫҢ ЛАСТАНУ ДИНАМИКАСЫ

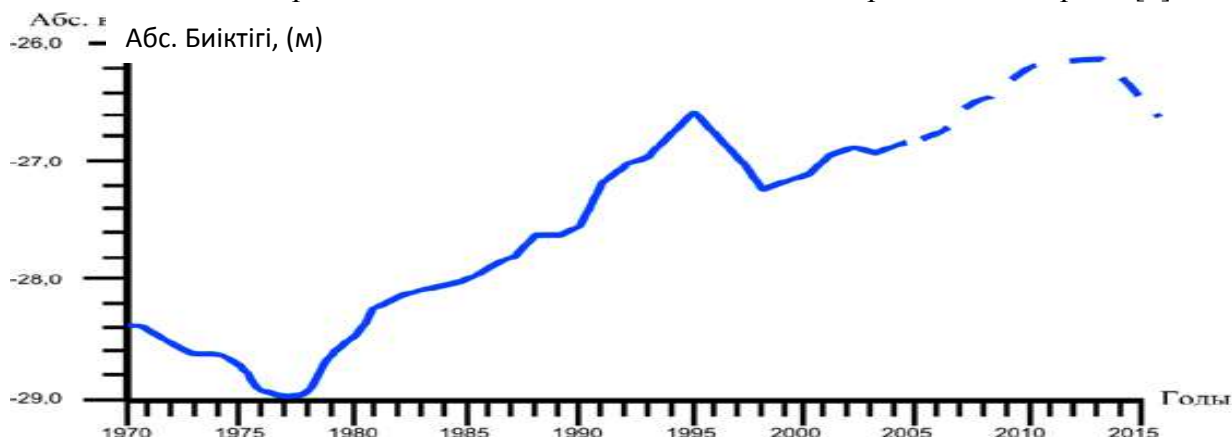
Алибаева Меруерт Талғатқызы

Meru_5@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Жаратылыстану ғылымдар факультетінің 5В060900
«География» мамандығының 4- курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Мусабаева М.Н.

Каспий теңізі — Еуразия құрлығының орталығында, мұхиттардан алыста, оқшау жатқан тұйық су алабы. Дүние жүзіндегі ең ірі тұйық су айдыны, үлкендігіне қарап теңіз деп атаймыз.

Теңіздің ауданы тұрақсыз атап айтатын болсақ 1929 жылы ауданы 422 мың км², 1969 жылы 371 мың км² дейін тартылған. Тарихта Каспий гидрогеологиялық тұрақсыздығымен сипатталады. Соңғы 150 жылда 1830- 1930 жж деңгейінің жоғарлап, 1931-78 жж -29,12 м-ге күрт төмендеді. 1978 жылдан бастап теңіз деңгейінің күрт жоғарлауы байқалған. 1980-1995 жж. желтоқсан айы аралығында Каспий теңізінің деңгейі 3 метрге дейін көтерілді.[1]

Сурет 1. 2015 жылғы болжам бойынша Каспий теңізінің теңіз деңгейінен көтерілу деңгейі[4].

Маңғыстау облысы Қазақстан Республикасының батысында Каспий және Арал теңіздерінің ортасында орналасқан. Оған Маңғыстау түбегі, Үстірт шоқысы, Бозащы мен Түпқараған түбектері, Өліқолтық пен қайдақ сорлары кіреді. Батысы, солтүстік-батысы және оңтүстік-батысы Каспий теңізінің суларымен шайылады.

Облыс аумағының ауданы 165,6 мың км² құрайды.

Кесте 1- Облыс бойынша 2011-2014 жылдар аралығындағы негізгі экологиялық көрсеткіштер

Көрсеткіштер	2011ж.	2012ж.	2013ж.	2014ж.
ЖАӨ бірл. Шығарындылардың қарқындылығы, тн/млрд.тг.	43,3	32,4	41,2	39,8
Атмосфераға ластаушы заттардың шығындылары (мың тонна).	75,8	64,2	77,5	88,3
ҚОҚ жұмсалған шығындар (млрд.тг.).	18,6	18,4	19,3	21,2
ЖАӨ бірл. Қалдықтардың Пайда болуының қарқындылығы,тн/млрд.тг.	92,19	78,19	97,77	78,20
Пайда болған қалдықтардың жалпы саны, тн.	161 441	154 985	163 816	173 596

Маңғыстау облысында атмосфералық ауаның ластануы ең алдымен мұнай-газ кешеніне, химиялық өнеркәсіпке, энергетикаға, кенсіз материалдарды өндіру бойынша қарьеріне, өндірісті өңдейтін құрылысқа және автокөлікке өндіріс кәсіпорындарының шығарындыларымен негізделген[3].

Кесте 2- Маңғыстау облысының ластаушы заттектерді шығаратын кәсіпорындар саны

Облыстың қалалары мен аудандары	Жылдар			
	2011	2012	2013	2014
Ақтау қ.	261	177	166	163
Жаңаөзен қ.	34	43	47	37
Бейнеу ауд.	28	49	52	53
Қаракия ауд.	11	48	48	55
Маңғыстау ауд.	7	28	36	45
Мұнайлы ауд.	27	41	57	47
Түпқарағай ауд.	11	60	77	66
Жалпы облыс бойынша	379	446	483	466

2-кестеде көрсетілгендей 2011-2014 жылдар аралығында өнеркәсіптік кәсіпорындардың жалпы саны 379-дан 466-ға дейін, яғни 23% өсті.

Маңғыстау облысының атмосфералық ауасының ластануына ең үлкен үлесті шығарындылардың жалпы санынан облыс орталығы Ақтау қ. кәсіпорындары енгізеді – 20%, Жаңаөзен қ. – 17%, Бейнеу ауданы – 17%.

2014 жылы Маңғыстау облысының кәсіпорындарының жалпы шығарындылары 2011 жылмен салыстырғанда 16,5 %-ға– 75,8 мың тоннадан 88,3 мың тоннаға өсті. Оның ішінде тазартқыш ғимараттармен 22,1 мың тонна тазартылды, тазартусыз атмосфераға шығарылғандар – 303,7 мың тонна[2].

Кесте 3- 2010-2014 жылғы барлық тұрақты ластаушы көздерден шыққан ластағыш заттардың көлемі (мың, тонна)

	2010	2011	2012	2013	2014
Маңғыстау	68,6	75,8	64,2	77,5	88,3
Ақтау қ.	41,6	47,3	12,2	11,9	14,5
Жаңаөзен қ.	15,3	16,7	6,3	14,4	15,3
Бейнеу ауданы	0,5	0,6	15,0	14,0	15,4
Қаракия ауданы	6,5	6,4	9,4	5,5	4,6
Маңғыстау ауданы	3,3	3,5	9,5	10,0	13,0
Мұнайлы ауданы	1,0	0,8	1,0	12,3	12,7
Түпқараған ауданы	0,4	0,4	10,7	9,4	12,8

3-кестеде көрсетілгендей 2010-2014 жылдар аралығында барлық тұрақты ластаушы көздерден шыққан ластағыш заттардың көлемі облыс аумағы бойынша 68,6 мың т-дан 88,3 мың т-ға, яғни 22,3% артқан. Тек Ақтау қаласында ластағыш зат көлемі 41,6 мың т-дан 14,5 т-ға, Қаракия ауданында 6,5 мың т-дан 4,6 мың т-ға төмендеген және Жаңаөзен қаласында 2010-2014 жылдар аралығында 15,3 мың т көрсеткіші сақталған. Басқа аудандарда тұрақты ластаушы көздерден шыққан ластағыш заттардың көлемі жоғарлаған.

Кесте 4- 2014 жылғы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы

	Күкіртті ангирид тотығы	Күкірт сутегі	Көміртегі тотығы	Азот	Аммиак	Көмірсутектер	ҰОҚ
Маңғыстау облысы	1133,2	17,7	17141,6	11 793,6	1 782,3	14 700,3	35 445,1
Ақтау қ.ә.	57,9	4,6	1912,5	3 757,0	1 770,4	7 715,9	759,5
Жаңаөзен қ.ә.	265,1	4,1	1 580,1	2 047,3	4,3	771,3	8 316,0
Бейнеу ауданы	73,9	0,1	888,8	733,5	0,0	239,4	12 946,9
Қаракия ауданы	168,7	0,6	774,2	388,1	1,5	460,0	1 720,0
Маңғыстау ауданы	384,0	1,3	1 910,8	1 718,8	0,7	1 982,6	5 134,6
Мұнайлы ауданы	71,1	0,0 8	623,6	2 463,1	0,0	64,3	974,8
Түпқараған ауданы	112,5	6,9	1 451,5	685,6	5,5	3 466,8	5 593,2

Атмосфераға ластаушы заттектер шығарындыларының облыстың ауладандар тұрғысынан құрамы әр түрлі. Ең көп күкіртті ангидрит және аммиак Жаңаөзен қ. шығарындыларында, күкіртті сутек –Ақтау қаласында, көміртекк тотығы – Маңғыстау және Түпқараған аудандарында және Ақтау қаласында, азот пен амиак тотығы – Ақтау қ., ұшпа органикалық қосындылар Бейнеу ауданында тіркелген.

«Маңғыстау облысының статистика департаменті» ММ мәліметтері бойынша 2014 жылға облыс бойынша шығарындылар көлемі бойынша бірінші орында ұшатын органикалық қоспалар тұр – 43,2 %, одан кейін көміртек тотығы – 21 %, және көмірсутек – 18%.[2].

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. К.Н. Аманниязов. Каспийское море, 1999 ж. (10-30 б.)
2. Маңғыстау облысының қоршаған ортаны қорғау 2010-2014 статистикалық жинағы
3. Маңғыстау энциклопедиясы, 2008ж. (6-12 б.)
4. www.kazhydromet.kz

УДК 910.4

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

Аннабердиева Мария

студентка 3 ГТР Евразийский Национальный Университет им. Л.Н. Гумилева,
Кафедра физической и экономической географии
Научный руководитель - Турсынова Т.Т. к.п.н., доцент

Аңдатпа

Мақалада Қазақстанда туризмдің дамытулары перспективасы қаралып жатыр. Туризмдің өсудің себепші болатын шарттар зерттеп жатыр. Туризмдің дамытулары негізгі бағыттары нақтылы.

Тірек сөздер: *халықаралық туризмі, экологиялық туризмі, туризмдің индустриясы.*

Аннотация

В статье рассматривается перспектива развития туризма в Казахстане. Исследуются условия, способствующие росту туризма. Определены основные направления развития туризма.

Ключевые слова: *международный туризм, экологический туризм, индустрия туризма.*

Abstract

In article the prospect of development of tourism in Kazakhstan is considered. The conditions promoting growth of tourism are investigated. The main directions of development of tourism are defined.

Keywords: *international tourism, ecological tourism, tourism industry.*

Международный туризм в настоящее время является одной из наиболее динамично развивающихся отраслей внешнеэкономической деятельности. Неуклонный рост влияния туризма как на мировую экономику в целом, так и на экономику отдельных стран и регионов является одной из наиболее значительных, постоянных и долгосрочных тенденций, которая сопутствует формированию и развитию мирового хозяйства. В Манильской декларации по мировому туризму 1980 года, туризм определяется как деятельность, имеющая важное значение в жизни народов в силу непосредственного воздействия на социальную, культурную, образовательную и экономическую области жизни государств и их международных отношений [1]. Становится очевидным превращение туризма в крупную самостоятельную отрасль национальной экономики, деятельность которой направлена на удовлетворение специфических потребностей населения. Многообразие этих потребностей удовлетворяется не только туристскими предприятиями, но и предприятиями других отраслей, что обуславливает значение туризма как одного из факторов мультипликативного воздействия на развитие экономики. Туризм является одним из факторов мировых интеграционных процессов, а туристский бизнес становится сейчас значимым сектором экономики.